

De uitnodiging

LAURA VAN DOLRON

Gêne als breekijzer



Pieter T'Jonck
Gezien op 12 september 2023
Bronks Brussel, in het kader van
Theaterfestival 2023

De Nederlandse Laura van Dolron doet al zo'n twintig jaar steeds weer hetzelfde: ze neemt plaats voor een publiek en praat, schijnbaar voor de vuist weg, over haar leven en over de inzichten die ze opdeed. In haar vorige voorstelling, 'Geen verhaal' (2022), had ze het over de crisis die ze doormaakte toen haar huwelijk op de klippen liep. In 'De uitnodiging', te gast op het Theaterfestival 2023, is de lucht opgeklaard. Ze ontmoette een nieuwe man, Mark Kulsdom, en sleept die nog mee het podium op ook.

15 SEPTEMBER 2023

Die nieuwe relatie kwam, dat verneem je al gauw, niet zomaar uit de lucht vallen. Van Dolron en Kulsdom kennen elkaar al een eeuwigheid, en hadden altijd ook een boontje voor elkaar. Kulsdom was echter twee keer gehuwd en weer gescheiden, en bracht als dierenactivist ook nog eens zes maanden in de gevangenis door omdat hij nertsen had bevrijd uit hun kooien. Op één of andere manier dachten ze allebei al die tijd van elkaar dat de ander toch wel niet zou willen of kunnen.

Dat is maar een opstapje naar de grondgedachte die de hele voorstelling doortrekt: 'Geluk is ons geboorterecht, en kinderen beseffen dat nog', stelt van Dolron met nadruk. Maar naarmate we opgroeien vergeten we dat, vervolgt ze, niet in het minst door de nare ervaringen die ons opzadelen met even nare gevoelens als verlatingsangst (van Dolron) of bindingsangst (Kulsdom). Waardoor we op het juiste moment de verkeerde dingen zeggen en omgekeerd. Zo zien we ons vaak bevestigd in onze angsten.

Je merkt: er komt nogal wat psychologie aan te pas, met uitdrukkingen als 'veilig gehecht'. Van Dolron beweegt zich dan ook in kringen waar 'leermeesters' even gewoon zijn als *shrinks* in de films van Woody Allen. Haar vriendenkring is er duidelijk ook zo een die zich ijverig op elkaars relationele problemen stort. Dat levert hilarische anekdotes op. Minder hilarisch, pijnlijk zelfs, zijn de verhalen die

Kulsdom vertelt over zijn afstandelijke moeder. Die belemmerden hem later om zijn gevoelens uit te drukken.

Op het podium is daar echter niet zoveel van te merken, op het wat stuntelige welkomstwoord na dat Kulsdom – duidelijk noch een acteur, noch een conferencier - afleest van een blad. Maar de hele tijd zit hij op een kussentje smeltend verliefd te staren naar zijn geliefde, en die beantwoordt die blikken ook geregeld. Ze blijken ook prima in staat om te benoemen waar het soms schuurt en wringt tussen hen. Met alweer een hilarisch verhaal over het bizarre antwoord dat Kulsdom stuurde op een berichtje ondertekend met 'Je Laura'.

Nu vraagt U zich misschien af wat de zin is van zo'n verliefde bewonderaar op het podium als diens bijdrage zich beperkt tot een welkomstwoord, enkele (goed gekozen) bekentenissen en een paar songs op gitaar die Van Dolron zwijmelend meezingt, met haar hoofd tegen zijn schouders gevleid. Is dat niet compleet gênant om zo uit te pakken met je geluk (ondanks wat haperingen)? Kon ze die man nu niet gewoon thuis laten?

Op het podium verdragen we moeiteloos de ergste gruwel, maar een beetje geluk? Ho maar!

Wel, nee. Dat kon ze eigenlijk niet. Die man moet daar zijn, en wel precies omwille van de eigenaardige gêne die kijken naar zoveel klein, doodgewoon maar toch bijzonder geluk kan uitlokken bij de toeschouwer. Dat doen we niet zo gemakkelijk in het gewone leven, maar hier moeten we wel. Dat doet je nadenken over de reden waarom we op het podium moeiteloos de ergste gruwel verdragen, maar een beetje geluk? Ho maar.

Eens je dat bedenkt snap je ook waarom van Dolron het in het begin had over 'geluk als een geboorterecht'. We zijn dat vergeten, en hebben daarom moeite om ernaar te kijken. De situatie op het podium zorgt er dus voor dat haar boodschap niet enkel intellectueel, maar ook affectief gaat binnensijpelen.

Dat is een werkelijk vernuftige strategie, en ik vermoed dat dat ook de reden was dat deze voorstelling voor het Theaterfestival geselecteerd werd. Afgezien daarvan is dit immers, als gezegd, gewoon een heel slimme conférence, vol te behartigen gedachten en met net de juiste dosis humor (op de grappen over Nederlanders en Vlamingen na dan, die ik op de duur écht gênant ging vinden door het stereotype beeld dat ze van beiden ophingen). Precies wat van Dolron altijd deed.

Wat dus belangwekkend is aan deze voorstelling is het inzicht dat eruit spreekt, niet de vorm die het krijgt - op die ene ingreep na dan. Dat lijkt wel de gemene deler te zijn van heel wat voorstellingen op dit Festival. Dat lijkt op een paradigma-verschuiving in de waardering van theater. Benieuwd hoe dat volgend jaar uitpakt.